

V. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА УКЛАДАННЯ ПІДРУЧНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ

УДК 37.671;811.161.2'243

ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УКЛАДАННЯ ПІДРУЧНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Ірина Кочан, Зоряна Мацюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра українського прикладного мовознавства,
вул. Університетська, 1, кім. 233, 79001 Львів, Україна
тел.: 032 239 43 55
ел. пошта: kim1950@i.ua, sora.km@gmail.com*

Розглянуто й проаналізовано посібники з української мови як іноземної, укладені викладачами кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ключові слова: українська мова як іноземна, методика навчання української мови як іноземної, рівні володіння мовою.

Однією з нагальних вимог сучасності є укладання нових підручників з української мови для іноземців, які б відповідали новітнім методичним підходам викладання мови як іноземної, узагальнювали практичний досвід викладача. Сьогодення висуває такі самі вимоги і до методичного забезпечення навчального процесу. Підручник з української мови як іноземної передбачає формування вмінь та навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності, оскільки іноземні студенти використовують мову і як інструмент набуття професійних знань, і як засіб повсякденного спілкування у країні, мову якої вивчають. Тому актуальним є завдання укласти текстотеку, картотеку мовленнєвих дій, підготувати систему вправ і завдань.

Мета статті – проаналізувати досвід, який набула кафедра у сфері підручникотворення, викладання української мови як іноземної та описати створені її членами навчально-методичні матеріали.

На кафедрі українського прикладного мовознавства Львівського університету імені Івана Франка працювали і працюють досвідчені викладачі української мови як іноземної: О. Антонів, З. Мацюк, Г. Тимошик, Б. Сокіл, Н. Станкевич, О. Туркевич, О. Палінська. Створені ними підручники і посібники склали методичну основу навчання іноземних студентів вишів України.

Посібник з української мови як іноземної „Крок–1” (автори Олеся Палінська та Оксана Туркевич) укладено з урахуванням вимог, які ставлять до рівня знань на початковому та основному етапах навчання. Відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти посібник може забезпечити досягнення рівнів володіння мовою A1 (*інтродуктивний*, тобто найнижчий рівень навчання осіб „від нуля”) і A2 (*виживання*, тобто вища сходинка – ще один КРОК до рівня знань *елементарного користувача*, який вже розуміє мову і намагається її застосувати).

„Крок–1” – це одномовний навчальний комплекс, який складається з книги для студента; книги для викладача; комплекту карток з вправами; компакт-диску.

Книга для студента – це навчальний посібник, який містить 32 уроки, об'єднані в 10 тематичних блоків (модулів), а саме: *абетка; знайомство, хто ти? їжа, як купувати? місто, житло, відпочинок, здоров'я, свята*. Кількість уроків у межах тематичного блоку розподілено нерівномірно, однак структура і наповнення кожного із них відповідає головній zasadі посібника – занурити студента у мовну стихію, імітувати мовне оточення [3: 3]. Запропонований авторами комунікативний підхід до навчання визначив наявність на кожному уроці завдань, призначених для формування та розвитку різних видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання та письма). Виконання комунікативних вправ допомагає студентам подолати мовний бар'єр і використовувати українську мову як засіб спілкування, наприклад: *Запитайте, як справи у ваших друзів; Як Ден приготує обід? Котра година?* тощо.

Розвитку навичок **говоріння** сприяють завдання, спрямовані на читання чи складання діалогу, створення усної розповіді (про свою сім'ю, навчальні заклади України, святкування Дня незалежності у Львові тощо). Укладений відповідно до інтерактивних методик посібник дає змогу працювати в малих групах. Отже, кожен студент отримує можливість максимально ефективно використати час на занятті для удосконалення комунікативних навичок, а також розвитку самостійної діяльності.

Фонетичні вправи, як зазначають автори, призначені для формування умінь чітко вимовляти звуки української мови та працювати над інтонацією [3: 5]. Методично виправданим є засвоєння правильної вимови близьких за артикуляційними ознаками звуків у словах, наприклад: *голод – холод, коса – коза, лис – ліс, лак – ляк* та ін. Однак, необхідно більш уважно ставитися до відбору лексем, вживання яких в українській мові обмежене, а значення може бути незрозумілим для іноземця, наприклад, *лапка – ляпка, кін – кінь, гедзь, дзига*. Для механічного відтворення звуків та звукосполучень, позначених на письмі відповідними літерами, подано також скоромовки, наприклад: *Крук украв у крука сир – і пропав між круків мир. Доти крук із круком бився, поки сир той загубився* [3: 11]. Більшість слів містять наголос. Це дасть змогу іноземцеві запам'ятати слово з правильним наголошенням.

Сприятиме формуванню правильної вимови та правильного наголошування слів, виробленню відповідної інтонації під час **читання** текстів вголос. Такий вид мовленнєвої діяльності також дасть змогу виробити навички сприйняття мови на слух, диференціювати знайомі і незнайомі мовні звуки, а також навчального і позанавчального спілкування.

Кожен урок передбачає **письмові** завдання. Ступінь складності завдань поступово зростає – від відтворення друкованих слів писаними літерами кирилиці, написання українськими літерами транслітерованих чоловічих та жіночих імен (Урок 1) до написання листівки другові з нагоди Дня народження (Урок 10). Кожен урок передбачає письмові завдання, які полягають у доповненні речень. Або ж і окремого запису слів, словосполучень, фраз.

Грамаітичний матеріал книги для студента підпорядковано виконанню комунікативних завдань. Комунікативні вправи допомагають подолати мовний бар'єр у спілкуванні українською. Наприклад, до тексту „Як печуть паску?”, автори пропонують поставити у правильній грамаітичній формі дієслова, що подані у дужках в початковій формі: *Спочатку (місити) тісто, (додати) родзинки, яйця, потім тісто (класти) у форму, (чекати) годину, щоб вирости, і (пекти) у духовці 40 хвилин.*

готову паску (прикрасити) кольоровим цукром. Паску (готувати) тільки на Великдень! Таке завдання стимулюватиме студентів-іноземців, комунікуючи, опанувати граматику.

Ознайомлення з особовим займенниками поєднано з тематичним блоком „Знайомство”. В уроці 2 подано лише початкову форму (С. 13), а відмінювання особових займенників вміщено в граматичному довіднику (С. 93). Не переобтяжити посібник граматичними вправами авторам вдалося через використання численних спеціальних засобів, наприклад: виділення червоним кольором граматичних елементів (закінчення, компонентів структури речення тощо), використання таблиць і малюнків та ін. Вправи, призначені для закріплення граматичних навичок, підпорядковані розв'язанню комунікативних завдань у межах лексичної теми уроку. Трапляються, однак, поодинокі невідповідності. Наприклад, відомості про відносні прикметники на зразок *Останів зошит, Останове пальто, Оксанина книга, Оксанине свято* подано в межах Уроку 22 „Поїздка до бабусі”.

Непослідовно вжито терміни на позначення граматичних одиниць та явищ у книзі для студента. Наприклад, відсутні назви частин мови *іменник, прикметник*, але наявні назви *числівник, дієслово*. Намагання замінити назви відмінків запитаннями, на жаль, призводить до неточностей, зокрема вживання форм родового та знахідного відмінків іменника [3: 17]. Закріпленню граматичних відомостей сприяють картки із вправами. Подання на одній картці запитання і відповіді часто в поєднанні з граматичним коментарем – це спосіб уникнути помилок і досягти бажаного результату, наприклад: **1. Завдання.** Утворіть речення. *Я пальто купити сьогодні.* – **Відповідь:** Правильний порядок слів: суб'єкт – дієслово – об'єкт. Прислівник може бути на початку чи в кінці речення. *Я купила (куплю) пальто сьогодні. Сьогодні я купила (куплю) пальто.* Коментуючи це завдання, автори могли б долучити форму чоловічого роду *купив (я)*, а термін *дієслово* замінити словом *дія*.

Лексичне наповнення тематичних блоків системно подано в книзі для викладача. Студент знайомиться з новими словами і висловами на основі численних ілюстрацій (малюнки, світлини, карти). На початковому етапі опанування мовою ілюстративний метод досить ефективний, оскільки зорове сприйняття вже формує уявлення про той чи інший предмет і допомагає усвідомленню його назви в українській мові. Кожен урок містить яскраві кольорові ілюстрації, які настільки гарні, що мимоволі можуть відволікати увагу від теми уроку.

Зрозумілим є бажання авторів доповнити навчальний матеріал книги для студента зразками літературних творів, українських пісень (наприклад, вірш „Ходить гарбуз по городу” або слова пісні „Ти казала в понеділок”), тексти яких призначені для читання та слухання із компакт-диску. Складність оригінальних текстів можна оцінити на фоні навчальних, адаптованих до потреб та рівня знань слухачів.

Різноманітність світлин, багатство країнознавчої інформації робить кожен урок посібника насиченим і цікавим, однак, на нашу думку, дещо складним відносно рівнів A1 і A2.

Домашні завдання мають творчий характер і безпосередньо пов'язані з темою уроку. Більшість із них передбачають вміння писати і розповідати.

Вміщені в кінці книги **контрольні завдання** призначені для модульного контролю за рівнем знань, умінь і навичок в межах кожного із 10 тематичних блоків. Вони передбачають виконання 5–6 різнотипних завдань, метою яких є перевірка мовної та мовленнєвої компетенції (завдання з граматичною спрямованістю, робота з

лексичним матеріалом, демонстрація навичок монологічного та діалогічного мовлення).

Враховуючи, очевидно, нульовий рівень знань іноземного слухача, автори книги для студента використовують численні умовні позначки – гаму кольорів для кожного тематичного блоку; чітко визначені межі уроку (розгортка книги – 2 сторінки); наскрізний персонаж книги – Деніел Петерсон, студент з Канади, який живе в українській родині Симоненків у Львові; система спеціальних умовних позначок тощо. Символічне значення деяких позначок іноземний слухач зауважує уже на початку книги і надалі сприймає їх як: **читати; писати, слухати, розмовляти, говорити, граматики, домашнє завдання**. Такі позначки супроводжують переважно комунікативні завдання, наприклад: *Познайомтеся з родиною Симоненків; Запишіть українською мовою всіх членів групи; Познайомтеся між собою; Запитайте, як справи у ваших друзів* та ін. Зорієнтуватися у змісті завдання до вправ допомагає книга для викладача, наприклад: *Вивчіть цифри першого десятка. Повторюйте, звертайте увагу на вимову, наголос або Опишіть малюнок рідною мовою* [3: 7]. Без поєднання обох посібників буває складно сформулювати завдання до деяких вправ і вимагає від викладача вміння творчо працювати з навчальною літературою.

Посібник – це поєднання наукових досліджень з методичною практикою викладача. Укладачі навчальної книжки таку практику мали, оскільки Олеся Палінська працювала у Німеччині, а Оксана Туркевич проходила стажування в Канаді. Посібник був апробований у ряді українознавчих центрів – університетах України, Німеччини, Польщі, Канади, Великої Британії тощо.

У другій частині „Крок-1” – **книзі для викладача** подано коментарі до граматичного матеріалу та ключі до контрольних завдань. У цій книжці є 32 уроки до 10 тем, що збігаються із темами „Крок-1” - книзі для студента. На початку кожного уроку у книзі для викладача чітко сформульовано мету заняття щодо вивчення граматики, розмовної теми, лексики. Так, на другому уроці, паралельно з темою „Як справи?” пропонується граматична тема „Особові займенники”, що цілком природно. Відтак на наступному уроці йде творення форм жіночого роду від іменників чоловічого, що позначають національності: *австралієць – австралійка; австрієць – австрійка, аргентинець- аргентинка; білорус- білоруска* і под. Усього 11 паралелей. Наступний крок – опанування часових форм дієслів *бути, жити*, іменникових форм у родовому і місцевому відмінках і так аж до дієслівного керування, видів односкладних речень. Послідовність граматичних тем зумовлена лексикою та „входженням” у мову.

Так, до теми „Свята в Україні” (Урок 30) у книзі для викладача передбачено граматику (*неозначено-особові речення*), однак у підсумках уроку зазначено, що «студенти повинні читати тексти та розповідати про свята в Україні, використовувати *означено-особові речення*. У запропонованих текстах такі речення подані спорадично.

Для вироблення навичок говоріння передбачені розмовні теми на кожному уроці відповідно до основної, головної теми уроку. Це розповідь про свою національність та мову (Урок 3), сім'ю (Урок 4), професії (Урок 5), улюблене заняття (Урок 6), овочі і фрукти (Урок 7), їжу (Урок 8) і святкування Дня Незалежності на завершення (Урок 32). До кожної теми подано відповідну лексику. Наприклад, до розмовної теми „Святкування Різдва та Великодня в Україні” запропоновано слова: *Великдень, віск, вітатися, господар, господиня, пам'ятати,*

звичаї, коляда, колядувати, кошик, кутя, молитися, паска, писанки, піст, приносити, радість, Різдво, свічка, святий, святкувати, свято, символ, традиції тощо. Звичайно, лексика тематично дібрана правильно, але чи не буде вона заважкою для рівня A1, A2? Студентам-іноземцям рекомендують порівняти традиції святкування у різних народів. Дуже добре, що цей розділ супроводжують українські колядки і шедрівки, з якими можна не лише ознайомитися, перечитавши текст, а й прослухати аудіозапису.

Позитивним моментом є те, що в кінці кожної теми у частині „Крок 1” для викладача визначено, яких знань, умінь та навичок студенти повинні набути. Зокрема до розглянутої теми «Свята» зазначено, що в підсумку вивчення цієї теми студенти повинні вміти читати тексти та розповідати про свята в Україні, використовувати означено-особові речення.

Тривалість базового курсу – 40 аудиторних годин. Ця кількість годин може варіюватися у бік збільшення чи зменшення.

Отже, мети, яку поставили перед собою укладачі, - формування умінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності, щоб використати мову як інструмент набуття професійних знань та вільного спілкування у побуті на території тієї країни, де перебуває студент, тобто в Україні, - вони досягнуть, виходячи зі змісту посібника.

Для іноземців, що продовжують вивчати українську мову на рівні B1-B2, тобто коли студент добре розуміє мову, сприймає інформацію радіо, телебачення, може говорити на задану тему, створювати текст на тему, яка його цікавить, а далі розуміти лекцію, написали посібник у вигляді модульного курсу Олександра Антонів та Любов Паучок. Його повна назва „Українська мова для іноземців: модульний курс. Рівень B1-B2». Курс складається із 12 модулів, у яких запропоновано різні види текстів і тестових завдань для опрацювання мовного матеріалу. Це теми: „Я, моя сім'я і друзі”, „Розпорядок дня. Дні тижня”, „Навчання”, „Торгівля. Магази́ни”, „Одяг. Взуття”. „Продуктові магазини”. „Кав'ярня. Ресторан”. „Театр. Кінотеатр. Музей”, „Пошта. Телефон”, „Побутові послуги”. „Місто. Вуличний рух. Транспорт”, „Подорож. Екскурсія”. Вони дадуть можливість тренувати рецептивні, репродуктивні та продуктивні вміння та навички іноземних студентів і водночас контролювати рівень сформованості їхньої мовленнєвої компетенції.

Кожен модуль містить лексичну тему, граматичний матеріал, комунікативну ситуацію, словник-мінімум та довідку з переліком основних мовних формул для вираження різних комунікативних намірів. Новий граматичний матеріал, лексичний мінімум до уроку подано з відповідними вправами на його закріплення, які можуть бути виконані як усно, так і письмово.

Розглянемо, зокрема, Модуль 6. Лексична тема: „Продуктові магазини”, граматична: число іменників, злічувані/незлічувані іменники, наказовий спосіб дієслова; комунікативні компетенції: прохання, вказівка, наказ, порада. Модуль відкриває текст „У гастрономі”, після прочитання якого слід заповнити таблицю, що складається із двох колонок: у першій йде назва відділу (рибний, м'ясний, молочний, овочевий, бакалійний, хлібний, кондитерський, алкогольних напоїв), а у другій студенти повинні написати назви продуктів, які там можна придбати. Вправа цікава, вимагає не лише доброго володіння лексикою до цієї теми, а й логічного мислення. Слова для довідки подано окремо. Єдине зауваження: сьогодні в Україні гастрономи як такі майже відсутні. Іноземець не знайде такої назви магазинів. Наступна вправа: *Назвіть реалії за їхнім описом (наприклад: Виріб із м'ясного чи рибного фаршу*

круглої чи овальної форми – це...). Поміркувати й розважитися на занятті дозволяють кросворди на вивчальну тему. Аудіовправи пропонують прослухати текст та виписати з нього слова, що виражають вказівку, наказ. Конструктивні вправи: доповніть речення, скажіть, про що йде мова у тексті. Подано окремо словник. Кожне заняття побудоване на реалізації різних видів мовленнєвої діяльності. Так, посібник пронизують комунікативні компетенції: *знайомство, домовленість про зустріч, прощання, запит інформації, комплімент, прохання, вказівка, наказ, порада, побажання за столом, тост, подяка, запрошення, згода, відмова, звертання, пропозиція, вибачення, припущення* тощо. Вони сприятимуть опануванню українського мовленнєвого етикету і поступовому впровадженні його в життя. Наприклад, Модуль 7 з лексичною темою „Кав'ярня. Ресторан” містить вправу 4 „У яких ситуаціях вживають вислови”: *Принесіть, будь ласка, меню; у вас дуже смачно готують; дякую, але я не голодний, бо нещодавно поїв* [1: 149-141], а вправа 7 пропонує доповнити речення формулами мовленнєвого етикету. У вправі 6 маємо творче завдання, що полягає у згрупуванні висловів за певною мовленнєвою ситуацією.

Оскільки посібник містить аудіозаписи до модулів, то буквально на кожному занятті студентам пропонують прослухати текст певного спрямування та дати відповіді на поставлені запитання. Звукозапис здійснив Віктор Горай.

Читання – обов'язковий складник модулів. Тексти дібрані тематично і поділені на інформативні, розважальні та спонукальні. Перші занурюють у тему, другі містять елементи конотативності, емоційності (їх пропонують читати на перервах, для розрядки в аудиторії, вдома), треті передбачають застосування набутих знань у конструюванні певного тексту, і можуть бути поєднані з граматичними завданнями. Чимало текстів пов'язано з народною творчістю. Це прислів'я, приказки, анекдоти.

Вироблення навичок письма та закріплення їх на граматичному матеріалі спонукає іноземців до опанування граматики, але не в системному обсязі, а дотично до лексичних тем та комунікативних завдань.

На жаль, посібник виконано лише в чорно-білому варіанті. Він містить чимало малюнків. Виконані вони дотепно, зі смаком. Художник-ілюстратор Олег Перковський добре знається на оформленні подібних видань. Під його олівцем посібник набув привабливого вигляду, ознак студентського конспекту.

Навчальний посібник повністю відповідає потребам педагогічного процесу: тематика запропонованого матеріалу задовольняє програмні вимоги і не потребує залучення додаткових джерел.

Матеріали розділів (тексти й завдання до них) ідеально відповідають потребам щодо досягнення усіх чотирьох цілей навчального процесу: *практичної* (формування та розвиток лексичних, граматичних і фонетичних навичок на тему уроку, розвиток умінь читати, говорити, писати і сприймати на слух), *розвивальної* (розвиток довільної і мимовільної пам'яті – при переказі тексту; *мислення* – особливо під час завдань, які передбачають обговорення прочитаного; *уваги* – під час відповідей стосовно питань; *уяви* – якщо потрібно придумати продовження історії; *вміння логічно оформляти думки* українською мовою; і навіть у процесі вироблення інтонаційного слуху, фонетичних і фонематических навичок), *виховної* (залежно від тематики тексту), *освітньої* (робота зі словником, отримання нових знань у процесі осмислення і засвоєння змісту тексту).

Колектив науковців Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету „Львівська політехніка” Ірина Ключковська, Олеся Палінська, Ольга Пташник, Оксана Туркевич, Богдан Сиванич та Галина Шміло підготували посібник „Мандрівка Україною”. Він укладений відповідно до рівня B2 згідно з європейською класифікацією. У ньому інтегровано українську мову та країнознавство. Це, по суті, збірник лінгвокраїнознавчих текстів, завдання якого – удосконалити рівень мовленнєвої компетентності тих, хто вивчає українську мову як іноземну на середньому етапі, та подати інформацію про найвідоміші українські культурні пам'ятки світового значення.

Посібник складається із 7 розділів, присвячених культурним пам'яткам, внесеним до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: Софійський собор, Києво-Печерська лавра (Київ), історичний центр Львова, Чернігова, Резиденція буковинських митрополитів у Чернівцях, фортеця Кам'янець-Подільського, Херсонес Таврійський, Шевченківський національний заповідник „Тарасова гора” (Канів). Кожен розділ має окремі рубрики: загальна характеристика пам'ятки (з погляду історії та культури), легенда, пов'язана із пам'яткою, постать, що має стосунок до пам'ятки, культурно-мистецька подія, що відбувалася на цьому місці, уривок з художнього тексту. Усі лінгвокраїнознавчі тексти різножанрові. Кожен текст супроводжує система вправ на всі види мовленнєвої діяльності. Завдання до розділів ідеально підходять для досягнення виховної мети навчального процесу (проблемні запитання, елементи дискусії, обміну думками і запрограмовано висновки відповідно до аргументованих учасників дискусії). Запропоновано вправи на удосконалення орфоепічних навичок, тексти для застосування на практиці граматичних знань, активізовано ресурси пасивного лексичного запасу тощо.

Кожен розділ прекрасно ілюстрований світлинами та малюнками. Містить словнички та інформацію про час заснування міста чи пам'ятками, кількість населення, площу, поштові індекси, телефонний код тощо, що стимулюватиме зацікавленого іноземця здійснити подорож у цей чудовий край. Превалює проблемний виклад і мистецьке оформлення навчального матеріалу. З урахуванням комунікативних потреб іноземців подано варіативність текстового матеріалу (уривки різних стилів), оптимальний баланс вправ і завдань для розвитку комунікативних навичок у діалогічній та монологічній мовленнєвих формах.

Аналізований посібник має чітку структуру кожної теми. Це словник невідомих слів, наприклад: **збіжжя** – рослини та зерно хлібних злаків, **ремесло** – дрібне виробництво за допомогою примітивного знаряддя (тема «Херсонес»), чи *врода, данина, лучник, хазари, сват, терем* – до теми „Чернігів” тощо. Відтак йдуть дотекстові вправи, які передбачають запитання, наприклад: *Що ви знаєте про Херсонес або про Крим? Чи знаєте Ви цікаві історичні факти про місто? Чи вам відомі якісь легенди про нього?* Далі йде основний інформативний текст про місто, його історію чи легенда про той чи інший населений пункт. Відтак знову – післятекстові вправи. Спочатку це питання за прочитаним текстом, вправи для розвитку мовлення, що передбачають доповнення речень текстовим матеріалом, комунікативні завдання „Правильно чи ні?”, „Скажіть по-іншому”, запропоновано дискусійну тему та роботу в парах творчого спрямування, різноманітні ток-шоу. Подають автори і низку вправ, пов'язаних з описом ілюстрацій чи світлин, розміщених у посібнику.

Принципи укладання підручників та посібників для іноземних громадян залежать від багатьох чинників. Одним із них є правильний добір навчального

матеріалу, що залежить від контингенту тих, хто вчиться, профілю (гуманітарного чи природничого), потреб студентів (маємо на увазі не лише обсяг знань, а й види мовленнєвої діяльності: читання, мовлення, слухання, письмо). Основним є **функційно-комунікативний**, що лежить в основі укладання всіх підручників. Він реалізується системою комплексних вправ, в основному творчих, інтегрованих видів діяльності студентів в аудиторії та в процесі виконання самостійної роботи. **Логіко-семантичний** принцип сприяє виробленню такої системи навчання, яка виконувала б дві функції: навчала мови і враховувала профільні інтереси студентів. У розглянутих посібниках профільне спрямування ще відсутнє. Воно буде в центрі уваги посібників та підручників рівня С1. Ці посібники сприятимуть входженню в українську мову й українознавство.

Слід зазначити, що авторські колективи виплекали свої навчальні книжки з любов'ю до України, її землі, людей, з любов'ю до тих студентів-іноземців, для яких, власне, вони і написані.

Розглянуті навчально-методичні посібники з різних рівнів підготовки студентів-іноземців є дуже потрібними, корисними і на часі. Вони пройшли вже відповідну апробацію і заслуговують не лише на схвалення, а й на рекомендацію їх викладачам різних навчальних закладів різних міст України для роботи в іншій аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонів О. Українська мова для іноземців: Модульний курс В1-В2 / Олександра Антонів, Любов Паучок. – К. : Фірма „Інкос”, 2012. – 272 с.
2. Ключковська І. Мандрівка Україною: Українська мова як іноземна : навч. посібник / Ірина Ключковська, Олеся Палінська, Ольга Пташник, Оксана Туркевич, Богдан Сиванич, Галина Шміло. – Львів : Вид-во „Дон Боско”, 2012. – 152 с.
3. Палінська О. Крок-1 (Рівень А1-А2) Українська мова як іноземна : книга для студента / Олеся Палінська, Оксана Туркевич. – Львів : Артос, 2011. – 100 с.
4. Палінська О. Крок-1 (Рівень А1-А2) Українська мова як іноземна : книга для викладача / Олеся Палінська, Оксана Туркевич. – Львів : Артос, 2011. – 80 с.

Стаття надійшла до редакції 05.12. 2012

доопрацьована 15. 01. 2013

прийнята до друку 20. 01. 2013

LINGUISTIC AND METHODOLOGICAL BASES OF CREATING A TEXTBOOK FOR STUDYING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Iryna Kochan, Zoryana Matsyuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Department of Ukrainian Applied Linguistics,
1 Universitetska Str., room. 233, 79001 Lviv, Ukraine,
phone: 032 239 43 55
e-mail: kim1950@i.ua, sora.km@gmail.com*

The article considers and analyses textbooks of Ukrainian as a foreign language, which were created by lecturers of the Ukrainian Applied Linguistics Department at “Ivan Franko” National University of L'viv.

Key words: Ukrainian as a foreign language, methods of teaching Ukrainian as a foreign language, language proficiency level.

ЛИНГВОМЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОСТАВЛЕНИЯ УЧЕБНИКОВ ПО УКРАИНСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ

Ирина Кочан, Зоряна Мацюк

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
кафедра украинского прикладного языкознания,
ул. Университетская, 1, комн. 233, 79001 Львов, Украина,
тел.: 032239 43 55
эл. почта: kim1950@i.ua, sora.km@gmail.com*

В статье рассмотрено і проанализированы учебники по украинскому языку как иностранному, которые составили преподаватели кафедры украинского прикладного языкознания Львовского национального университета имени Ивана Франко.

Ключевые слова: украинский язык как иностранный, методика обучения украинскому языку как иностранному, уровни владения языком.